

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

487. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 13. A 14. ÚNORA 2013

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Podpora sdíleného využívání zdrojů rádiového spektra na vnitřním trhu

COM(2012) 478 final

(2013/C 133/04)

Zpravodaj: **Pan HERNÁNDEZ BATALER**

Dne 3. září 2012 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Podpora sdíleného využívání zdrojů rádiového spektra na vnitřním trhu

COM(2012) 478 final.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 23. ledna 2013.

Na 487. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 13. a 14. února 2013 (jednání ze dne 13. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 89 hlasy pro a 3 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV podporuje přístup Komise k podpoře sdíleného využívání zdrojů rádiového spektra na vnitřním trhu vzhledem k tomu, že bezdrátové připojení hraje v ekonomice stále důležitější roli.

1.2 EHSV doufá, že konečným příjemcem celé této strategie skutečně bude evropský občan a že bude možné zužitkovat všechny dosažené výsledky se zárukou toho, že přidělené spektrum bude využíváno v největší možné míře a za zachování plné bezpečnosti a důvěrnosti osobních údajů.

1.3 Každý přijímaný právní předpis musí zajišťovat vysokou míru ochrany spotřebitele a sociální a územní hospodářskou

soudržnost, aby bylo možné zabránit prohlubování digitální propasti a dvourychlostní informační společnosti.

1.4 Řízení sdíleného využívání spektra by mělo vést k vysoké zaměstnanosti a ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského hospodářství v takovém rámci, v němž nedochází k narušování volné soutěže. Mělo by být příležitostí k zintenzivnění výzkumu a inovačních technologií. Výbor žádá Komisi, aby předtím, než spustí liberalizaci spektra, zaručila, že vyšší konkurence provozovatelů využívajících spektrum bude znamenat čistý nárůst pracovních míst. V tomto smyslu, v souladu se strategií Evropa 2020, je třeba zvláštní pozornost věnovat situaci v zemích zasažených hospodářským a fiskálním šokem.

1.5 ESHV doufá, že Komise přijme doporučení týkající se společného formátu práv ke sdílenému přístupu ke spektru a společných pojmů pro dokumentování podmínek a pravidel sdílení.

2. Úvod

2.1 Rádiové spektrum je hlavním veřejným zdrojem pro základní odvětví a služby včetně mobilní, bezdrátové širokopásmové a družicové komunikace, televizního a rozhlasového vysílání, dopravy, radiolokace a aplikací, jako jsou výstražná zařízení, dálková ovládání, přístroje pro nedoslýchavé, mikrofony a lékařské přístroje.

2.2 Podporuje správné fungování veřejných služeb, jako jsou bezpečnost a bezpečnostní služby včetně civilní obrany, a vědeckou činnost, jako je meteorologie, pozorování Země, rádiová astronomie a výzkum vesmíru.

2.3 Snadný přístup ke spektru má svou úlohu i při poskytování elektronických komunikací, zejména pro uživatele a podniky nacházející se v méně obydlených nebo vzdálených oblastech, jako jsou venkovské oblasti nebo ostrovy.

2.4 Veškerá regulační opatření v oblasti rádiového spektra mohou mít hospodářské, bezpečnostní, zdravotní i sociální důsledky, důsledky v oblasti veřejného zájmu, kultury, vědy a životního prostředí.

2.5 V roce 2002 stanovilo rozhodnutí o rádiovém spektru základní právní rámec politiky rádiového spektra a v roce 2012 bylo doplněno rozhodnutím o víceletém programu této politiky v Evropské unii, k němuž EHSV již vydal stanovisko.

2.6 Právní rámec EU se snaží usnadnit přístup ke spektru na základě co nejméně omezujícího systému udělování oprávnění. Upřednostňuje používání obecných oprávnění s výjimkou případů, kdy jsou zjevně nutné individuální licence. Vychází ze zásad účinného využívání a efektivní správy spektra, jakož i ze zásady technologické neutrality a neutrality služeb.

Pro to, aby Komise mohla přistoupit k řízení spektra existuje dostatečný právní základ vycházející z právního rámce pro elektronické komunikace, pravidel vnitřního trhu, norem pro dopravu a pravidel zabráňujících narušování volné soutěže.

2.7 Jelikož je správa spektra zásadním předpokladem pro jednotný digitální trh, tato iniciativa přímo přispívá k plnění cílů strategie Evropa 2020. V souladu s programem politiky

rádiového spektra Komise žádá širokou politickou shodu nad navrhovanými opatřeními s cílem podpořit rozvoj bezdrátových inovací v EU a zajistit, aby aktuálně přidělené spektrum bylo využíváno v největší možné míře.

3. Sdělení Komise

3.1 Sdělení se zabývá motivy a předpoklady sdíleného využívání spektra, jako jsou např. bezdrátové širokopásmové připojení, bezdrátově připojená společnost a výzkum a inovační technologie, přičemž zdůrazňuje, že:

— Sdílené využívání licenčních nebo bezlicenčních bezdrátových širokopásmových kmitočtových pásem vede k úsporám nákladů operátorů mobilních sítí, zajišťuje cenově dostupné připojení k internetu a nabízí možnosti sdílení infrastruktury.

— Trend směřující k připojené společnosti dokládá přidanou hodnotu bezbariérového přístupu ke spektru v bezlicenčních sdílených pásmech, která jsou úrodnou půdou pro bezdrátové inovace podporující rozvoj a zavádění odolnějších bezdrátových technologií.

— Výzkum umožnil přístup ke spektru, které bude otevřeno na sdíleném základě a zároveň zajistí ochranu primárních služeb. V současné době vznikají technologie kognitivního rádia s podporou pověření k vypracování harmonizovaných norem a zkoušek v rámci evropských výzkumných projektů. Lze očekávat, že většího pokroku bude dosaženo v oblasti snímání a používání základnových stanic malých buňkových sítí.

3.2 Sdělení řeší výzvy na cestě k více sdílenému využívání rádiového spektra a zabývá se úpravou škodlivého rušení za účelem odstranění nejistoty, vytvořením dostatečných pobídek a záruk pro všechny zúčastněné strany a kapacitou bezlicenčních pásem.

3.2.1 Taková podpora více sdíleného využívání spektra vyžaduje:

— zapojení vzájemné odpovědnosti uživatelů za přijatelné meze rušení a vhodné strategie jeho potlačování,

— poskytnutí právní jistoty s ohledem na příslušná pravidla a podmínky, postupy prosazování práva, jakož i transparentnost ve vztahu k předpokladům kompatibility a práv na ochranu,

— podporu investic do lepších technologií prospěšných pro dosavadní a další uživatele a zároveň ochranu a posilování hospodářské soutěže,

— určení širokých kmitočtových kanálů pro rozvoj sítě RLAN a poskytování prognóz přetížení, které zvýší předvídatelnost a spolehlivost nejdůležitějších sdílených pásem,

— zajištění toho, aby přechod od výhradních práv k užívání ke sdílenému využívání posílilo konkurenční tlak dalších uživatelů, a zejména nevytvářelo nepatřičné konkurenční výhody pro současné ani budoucí nositele práv.

3.3 Komise navrhuje vytvoření dvou nástrojů s cílem zajistit větší a účinnější využívání stávajících zdrojů spektra:

— přístup EU k určení možností výhodného sdíleného přístupu v harmonizovaných nebo neharmonizovaných pásmech a

— práva ke sdílenému přístupu ke spektru jakožto regulační nástroj opravňující k licenčnímu sdílení se zaručenými úrovněmi ochrany proti rušení.

3.4 Vzhledem k tomu, že technický pokrok umožňuje využívat větší počet možností výhodného sdílení na vnitřním trhu, považuje Komise za nezbytné podporovat investice a vést uživatele spektra k lepšímu využívání svých zdrojů spektra tím, že v úzké spolupráci s členskými státy bude na úrovni EU stanoven postup a klíčová kritéria pro určení možností výhodného sdílení (např. doporučení).

3.5 Podle Komise mohou smlouvy o sdílení spektra poskytovat uživatelům vyšší právní jistotu a zároveň vytvářet tržní pobídky, včetně finančního vyrovnání, k určení většího počtu možností výhodného sdílení na vnitřním trhu, pokud vnitrostátní regulační orgány udělí práva ke sdílenému přístupu ke spektru dalším uživatelům kmitočtového pásma.

3.6 Pro příští fáze Komise navrhuje stanovení těchto opatření:

1) určit možnosti výhodného sdílení v licenčních i bezlicenčních kmitočtových pásmech,

2) zvážit zpřístupnění dostatečných zdrojů bezlicenčního spektra harmonizovaného na úrovni EU pro bezdrátové inovace,

3) ve spolupráci s členskými státy vymezit společný postup vedoucí k většímu počtu možností sdílení na základě smluvních dohod mezi uživateli,

4) uzavírat smluvní dohody mezi uživateli, které jim mohou poskytovat vyšší míru právní jistoty.

4. Obecné připomínky

4.1 Výbor kladně hodnotí obsah sdělení Komise, jelikož znamená zahájení nutné reflexe směřující k budoucímu přizpůsobení unijního právního prostředí cílům víceletého programu politiky rádiového spektra (RSPP).

4.1.1 V tomto smyslu se sdělení zabývá možnostmi, jak zmírnit nedostatek volného spektra a vysoké ceny spojené s přidělením spektra na nové účely, které vážně omezují využívání bezdrátového připojení, a prosazuje zásadní změny v řízení rádiového spektra.

4.2 Aby bylo možné odstranit stávající regulační překážky bránící zavádění inovačních technologií rádiového přístupu a umožnit sdílení spektra, volí Komise komplexní přístup, v rámci něhož mají vnitrostátní regulační orgány a dohody uzavřené mezi dosavadními a novými uživateli spektra aktivně usnadnit kolektivní a sdílené využívání spektra.

4.3 Rovněž usiluje o to vycházet z platného unijního právního rámce pro elektronické komunikace a rozvíjet a provádět zásady účinného využívání a efektivní správy spektra, jakož i zásadu technologické neutrality a neutrality služeb, což EHSV považuje za velmi vhodné. V důsledku toho hodlá Komise rozumně využít svých pravomocí v této oblasti a jejím záměrem je zlepšit a v nejvyšší možné míře rozšířit využívání rádiového spektra. Jde o to využít volné soutěže a sladit kritéria pro udělování oprávnění k využívání spektra ze strany vnitrostátních regulačních orgánů se zvláštním důrazem na přístup pomocí sdílených licencí.

4.4 Výbor si nicméně přeje podtrhnout některé aspekty týkající se obsahu tohoto sdělení Komise, aby bylo možné do budoucna v maximální míře rozvíjet regulační opatření týkající se rádiového spektra tak, aby vycházela z pevných zásad, zejména demokracie, transparentnosti a úcty k základním právům a právům spotřebitelů a uživatelů elektronických komunikací. Zvláště práva spotřebitelů a uživatelů musejí být jasně chráněna před podvodem tím, že budou zavedena kritéria umožňující spravedlivé ceny, všeobecný přístup ke spektru, jakož i účinné mechanismy pro vyřizování stížností a náhrad škody. Rovněž musí být zajištěno, aby nezávislé orgány dohledu mohly řešit nadnárodní spory o využívání spektra, aniž by docházelo ke škodlivému rušení. Komise by prostřednictvím pravidelných zpráv měla informovat o realizovaných cílech a opatřeních souvisejících s těmito právy a povinnostmi.

4.5 Výbor vyzývá Komisi, aby v rámci budoucí přípravy příslušného právního rámce připravila co nejpodrobnější seznam „regulačních překážek“ pro inovační technologie rádiového přístupu.

4.6 Jde o to zabránit tomu, aby se za různými výmluvami odvozenými od falešné nadměrné ochrany uživatelů ve skutečnosti, ať už z národnostních či jiných protekcionistických důvodů, skrýval hlavní cíl – zabránit plnému zpřístupnění spektra. Začleňování dalších uživatelů a inovačních technologií je nutno podporovat. Evropský hospodářský a sociální výbor považuje za nezbytné, aby uplatňování tohoto sdělení bylo zárukou, že osoby se zdravotním postižením budou mít lepší přístup k novým technologiím.

4.7 To by navíc přispělo k navýšení výběru poplatků za využívání spektra, což je nezpochybnitelným přínosem. Je však nutno zdůraznit, že vzhledem k tomu, že v případě spektra jde o fyzicky omezený prostor a že plánovaná opatření zvýší objem uživatelského provozu, je nutné pečlivě zvážit řadu otázek, jako jsou např. náhrady stávajícím držitelům licencí, prevence zhroucení či zúžení spektra kvůli nadměrnému využívání, zajištění zavádění inovačních technologií atd. V tomto smyslu, ačkoli se cíl tohoto stanoviska neshoduje s předeslými stanovisky k problematice uplatňování ujných opatření v souvislosti s technologickou změnou, jako je např. tzv. digitální divida, měl by se zvážit skutečný dopad těchto opatření za účelem racionalizace očekávání vytvořených realizací ujných politiky rádiového spektra.

4.8 Na druhou stranu se Výbor přiklání k tomu, aby se co nejvíce omezilo vydávání individuálních licencí ze strany vnitrostátních regulačních orgánů, a vyslovuje se pro mnohem otevřenější přístup, pokud to umožňují materiální dispozice

a respekt k nabytým právům uživatelů spektra. Proto vnitrostátní regulační orgány vyzývá k tomu, aby individuální licence vydávaly v omezené míře a jen v odůvodněných případech, aby byl zajištěn mnohem otevřenější přístup.

4.9 Ze sdělení rovněž vyplývá, vedle dalších relevantních cílů, nutnost snížit technologickou propast mezi evropskými výrobci zařízení umožňujících elektronické komunikace a výrobci ze třetích zemí způsobenou mimo jiné roztržitostí stávajícího regulačního rámce. Výbor žádá Evropskou komisi, aby přiložila posouzení dopadu zaměřené na případný pozitivní přínos, jaký by mohlo znamenat otevření spektra v souvislosti s odstraněním digitální propasti mezi členskými státy Unie. Z toho důvodu se Výbor vyslovuje pro urychlenou adaptaci tohoto rámce a vyjadřuje důvěru v regulační kapacitu Komise pro tento účel pomocí postupů projednávání ve výborech.

4.9.1 Na druhé straně Výbor zdůrazňuje jasný závazek EU v oblasti základních práv a vyzývá Komisi, aby při přípravě příslušných adaptačních opatření s nejvyšší pečlivostí dbala na ochranu těchto základních práv, jako je soukromí, služební tajemství či nakládání s osobními údaji, jež mohou uchovávat poskytovatelé služeb elektronické komunikace.

4.9.2 Rovněž se zdá vhodné, aby byl zřízen nějaký druh účinného dohledu nad bezlicenčním přístupem nových uživatelů k pásmům, dostanou-li se do popředí díky přidané hodnotě, kterou přinášejí jejich technologické inovace, zejména pokud zasahují do bezproblémového využívání spektra třetími stranami, jejichž práva na ochranu nezaštiťuje žádný vnitrostátní regulační orgán. Evropský hospodářský a sociální výbor se obává dopadu, jaký může mít tento liberalizační proces na realizaci zásady přístupu ke službám obecného zájmu (policie, zdravotnická záchranná služba, další záchranné služby atd.).

4.9.3 Podobným způsobem by se měla detailně prozkoumat situace uživatelů, kteří si přejí přístup ke spektru a kteří jsou poskytovatelé nějaké služby veřejného zájmu. Mohla by jim být udělena výjimka či stanovena symbolická výše úhrady finanční kompenzace, a to prostřednictvím nadnárodního řešení či případně přijetím příslušného předpisu.

4.9.3.1 Výše uvedeným nesmí být dotčena povinnost sledovat cíle v obecném zájmu v souladu s právními předpisy EU, zejména pokud jde o opatření týkající se regulace obsahu a audiovizuální politiky a práva členských států organizovat a využívat své rádiové spektrum pro účely veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti.

4.10 Také důvody související s nezávislostí a právní jistotou opravňují Výbor k návrhu, aby odpovědnost za dohled a informování o existenci a souladu dohod o sdílení mezi uživateli s pravidly hospodářské soutěže nesly vnitrostátní regulační orgány, či případně Úřad evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) v případě, že bude zapotřebí strategické plánování, koordinace a harmonizace zejména u postupů pro udělování obecných oprávnění či individuálních práv na používání rádiových kmitočtů, je-li to zapotřebí k překonání překážek v rozvoji vnitřního trhu.

4.11 Komise by měla ve spolupráci se zástupci sdružení spotřebitelů a zástupci podniků vypracovat „Kodex osvědčených postupů“ týkající se podávání informací o žádostech o možnosti výhodného sdílení a jejich výsledcích na unijní úrovni. To by usnadnilo šíření transparentních postupů a ideální řízení stávajících zdrojů v „přehledu využívání spektra“.

4.12 V neposlední řadě Výbor vyzývá Komisi, aby na základě výsledků Skupiny pro politiku rádiového spektra (RSPG) vypra-

covala prováděcí akt podle ustanovení článku 291 SFEU, který by přispěl k plnění cílů v oblastech, jako jsou společná koncepce licencí sdíleného přístupu, jakož i lhůty doporučení podporujících používání společných kritérií pro udělování těchto licencí v EU tak, aby se usnadnila jejich aplikace ve všech členských státech.

4.12.1 Tento předpis by měl vedle jiných relevantních prvků obsahovat ochranu zásad volné soutěže a ochranu bezpečnosti a práv uživatelů elektronických komunikací, se zvláštním důrazem na snížení nákladů za platbu za služby provedené poskytovateli elektronických komunikací.

4.13 Výbor je přesvědčen, že možná technologická inovace vyplývající z vyšší přítomnosti provozovatelů využívajících spektra by mohla zakládat nárok na nějaké dotace z fondů EU, a to za účelem usnadnění technologického podnětu v méně rozvinutých zemích EU.

V Bruselu dne 13. února 2013.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON